

องค์การสุรา
กรมสรรพสามิต
LIQUOR DISTILLERY
ORGANIZATION

กฎบัตรการตรวจสอบภายใน องค์การสุรา กรมสรรพสามิต ประจำปีงบประมาณ 2568

กฎบัตรนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้การตรวจสอบภายในของฝ่ายตรวจสอบภายในสามารถปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นอิสระสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ปฏิบัติการตรวจสอบภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ (แก้ไขถึง (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2566) และตามหลักเกณฑ์การประเมินกระบวนการปฏิบัติงานและการจัดการ Core Business Enablers ของรัฐวิสาหกิจ (ฉบับปรับปรุง ปี 2567) ออกโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง และมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน ที่กำหนดโดยสถาบันผู้ตรวจสอบภายในของสหรัฐอเมริกา อันจะช่วยให้ภารกิจขององค์การสุรา กรมสรรพสามิต บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร ซึ่งต้องอาศัยการสร้าง ความเข้าใจ ความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และก่อให้เกิดประโยชน์โดยรวม โดยความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบครั้งที่ 7/2567 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2567 จึงยกเลิกกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ฉบับประกาศ ณ วันที่ 26 กรกฎาคม 2566 และให้ใช้กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ดังนี้

คำนิยาม

“การตรวจสอบภายใน” คือ กิจกรรมให้ความเชื่อมั่นและการให้คำปรึกษาอย่างเที่ยงธรรม และเป็นอิสระ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเพื่อเพิ่มคุณค่าและปรับปรุงการปฏิบัติงานขององค์การสุรา กรมสรรพสามิตให้ดีขึ้น และจะช่วยให้บรรลุถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ

พันธกิจ (Mission)

สร้างความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาอย่างอิสระและเที่ยงธรรม ในการตรวจสอบประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลที่ดี

วัตถุประสงค์การตรวจสอบภายใน

1. เพื่อให้ข้อเสนอแนะและความเชื่อมั่นที่เป็นประโยชน์ด้วยความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ในการปรับปรุงกระบวนการและการสร้างมูลค่าเพิ่มของการดำเนินการขององค์การสุรา ในกระบวนการปฏิบัติงานทุกระดับและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การสุราให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบาย แผนงาน ระเบียบปฏิบัติที่วางไว้ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อให้ข้อเสนอแนะและความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ และการประเมินผลกระทบจากความสำคัญ ความเพียงพอของระบบการควบคุมภายในที่ดี และเหมาะสมภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่าเป็นไปตามนโยบายและเป้าหมายขององค์การสุรา
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะและความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลในความเพียงพอของกระบวนการในการจัดทำข้อมูลทางการเงิน การบริหารและการดำเนินการที่สำคัญมีความถูกต้อง เชื่อถือได้และทันเวลา โดยสอบทานและประเมินกระบวนการในการปฏิบัติงาน ประเมินความน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน การบริหารงานและความเพียงพอของการควบคุมภายใน

ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน

ขอบเขตของการตรวจสอบภายในครอบคลุมถึง การตรวจสอบ วิเคราะห์ รวมทั้งการประเมิน ความเพียงพอและประสิทธิผลของระบบการควบคุมภายใน และการบริหารความเสี่ยงขององค์การสุรา ซึ่งรวมถึง

1. ประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานในหน้าที่ของหน่วยรับตรวจสอบ แนะนำการปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง การควบคุม และการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง
2. สอบทานระบบการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมทั้งข้อกำหนดอื่นขององค์การสุรา
3. สอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลการดำเนินงานและการเงินการคลัง
4. ตรวจสอบระบบการดูแลรักษา และความปลอดภัยของทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจสอบ ให้มีความเหมาะสมกับประเภทของทรัพย์สินนั้น
5. วิเคราะห์และประเมินความมีประสิทธิภาพ ประหยัดและคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร

ภาระหน้าที่

ภารกิจของฝ่ายตรวจสอบภายใน คือ การปฏิบัติงานให้คำแนะนำปรึกษาและทำการตรวจสอบ เพื่อให้ความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุง การดำเนินงาน การบริหารจัดการอันจะส่งผลให้องค์การสุราสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการประเมินและปรับปรุงประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ ผู้ตรวจสอบภายในทุกคนจะต้องปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความเที่ยงธรรม มีความรู้ความสามารถและเก็บรักษาความลับที่ได้ จากการปฏิบัติงาน และมีความสามารถครอบคลุมถึงการป้องกันทุจริต คอร์รัปชันภายในองค์กร และการสอบทาน Enablers ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักจรรยาบรรณสำหรับผู้ตรวจสอบภายในภารกิจของงานตรวจสอบภายใน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การให้ความเชื่อมั่น (Assurance Services) เป็นการตรวจสอบเพื่อนำมาประเมินกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการกำกับดูแล ด้วยความเป็นอิสระและเที่ยงธรรม หลีกเลี่ยง ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โดยต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบและใช้ทักษะเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ
2. การให้คำปรึกษา (Consulting Services) เป็นกิจกรรมการให้คำปรึกษาแนะนำและการให้บริการ ที่เกี่ยวข้องกับการสุรา โดยลักษณะและขอบเขตของงานจะเป็นไปตามข้อตกลงที่ทำร่วมกันกับผู้รับบริการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มมูลค่าและปรับปรุงกระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายในและการกำกับดูแล โดยไม่เข้าไปร่วมรับผิดชอบในฐานะผู้บริหาร ขอบเขตการปฏิบัติงาน คือ การพิจารณาว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลขององค์การสุราที่ได้จัดทำขึ้นและดำเนินการอยู่ นั้น มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

อำนาจหน้าที่

ฝ่ายตรวจสอบภายในมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยไม่ขัดต่อความเป็นอิสระและความซื่อสัตย์สุจริต หลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย ทิศทาง ภารกิจการงานตรวจสอบภายใน เพื่อสนับสนุนการบริหารงาน และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์การสุรา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายขององค์การสุรา คณะกรรมการบริหาร

กิจการขององค์การสุรา และคณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นใดที่ปฏิบัติงานในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงการกำกับดูแลที่ดี ความมีประสิทธิภาพของกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงและความเพียงพอของการควบคุมภายในขององค์การสุรา

2. กำหนดกฎบัตรไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและเสนอผู้อำนวยการองค์การสุราก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบทานความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

3. จัดให้มีการประกันและปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในทั้งภายในและภายนอกตามรูปแบบและวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

4. จัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อผู้อำนวยการองค์การสุราก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณหรือปีปฏิทินแล้วแต่กรณี ในกรณีที่หน่วยงานตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบที่มีระยะเวลาดั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปให้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย

5. ให้ปฏิบัติงานตรวจสอบให้เป็นไปตามแผนการตรวจสอบประจำปีที่ได้รับอนุมัติตามข้อ 4.

6. รายงานผลการตรวจสอบต่อผู้อำนวยการองค์การสุราและคณะกรรมการตรวจสอบ

6.1 รายงานผลการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบ ภายในเวลาอันสมควรและไม่เกินสองเดือนนับจากวันที่ดำเนินการตรวจสอบแล้วเสร็จ กรณีเรื่องที่ตรวจพบเป็นเรื่องที่จะมีผลเสียหายต่อทางราชการให้รายงานผลการตรวจสอบทันที

6.2 รายงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายใน อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

7. ติดตามผลการตรวจสอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่หน่วยรับตรวจเพื่อให้การปรับปรุงแก้ไขของหน่วยรับตรวจเป็นไปตามข้อเสนอแนะในรายงานผลการตรวจสอบ

8. ในกรณีมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญมาร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลงานที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้ผู้อำนวยการองค์การสุราพิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

9. ปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการองค์การสุรา หน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

10. ประสานงานกับผู้สอบบัญชี คณะกรรมการตรวจสอบหรือคณะกรรมการอื่นที่ปฏิบัติงานเช่นเดียวกัน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าขอบเขตของงานตรวจสอบครอบคลุมเรื่องที่สำคัญอย่างเหมาะสมและลดการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกัน

11. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการตรวจสอบและผู้อำนวยการองค์การสุรา

ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม

สายการบังคับบัญชาของฝ่ายตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และสายงานตรวจสอบภายในต้องมีความเป็นอิสระ การบริหารทั่วไปของฝ่ายตรวจสอบภายใน ให้ฝ่ายตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการองค์การสุรา

หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในต้องมีสถานภาพอย่างน้อยเทียบเท่าผู้บริหารหรือหัวหน้าของหน่วยงานสำคัญขององค์กร เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตรวจสอบต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้บริหารสูงสุด เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในเป็นไปด้วยความอิสระและเกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมายที่แท้จริง

ผู้ตรวจสอบภายในต้องเป็นผู้ที่มีความเที่ยงธรรม ไม่มีอคติและหลีกเลี่ยงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และต้องมีการรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ทุกครั้งที่มีการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมทั้งต้องไม่ตรวจสอบงานที่ตนเคยทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติงานภายในระยะเวลา 1 ปี และให้มีการสับเปลี่ยนผู้ตรวจสอบภายในอย่างสม่ำเสมอโดยการปฏิบัติงานใช้ระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี ยกเว้นกรณีที่ต้องใช้ความชำนาญเฉพาะในการตรวจสอบ ทั้งนี้ไม่ควรมีการสับเปลี่ยนมากเกินไปจนทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน

มาตรการป้องกันไม่ให้หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในเสื่อมเสียความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมในกรณีที่ได้รับการร้องขอจากฝ่ายบริหารให้มีบทบาทหน้าที่ที่นอกเหนือจากการตรวจสอบภายใน หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในต้องดำรงซึ่งความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม หากได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสุรา และผู้บริหารสูงสุดให้ปฏิบัติงานอื่นนอกเหนืองานตรวจสอบ ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. กำหนดค่านิยมการปฏิบัติงานอื่นที่นอกเหนืองานตรวจสอบ เช่น รับผิดชอบในกิจกรรมกำกับดูแลการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ หรือกิจกรรมการบริหารความเสี่ยง หรือหน้าที่ที่อาจทำให้ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมของผู้ตรวจสอบภายในเสื่อมเสียลงได้
2. กำหนดแนวทางป้องกันความเสื่อมเสียความเป็นอิสระ เช่น กิจกรรมกำกับดูแลต่าง ๆ การสอบทานและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นระยะ

การรายงาน

1. รายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนการตรวจสอบรายไตรมาสและรายปีต่อผู้อำนวยการองค์การสุรา และคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน สรุปประเด็นที่สำคัญที่พบจากการตรวจสอบ ผลการติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของหน่วยรับตรวจและประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. รายงานโดยปกติให้รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอบเขตการตรวจสอบ ข้อบกพร่องที่ตรวจพบและข้อเสนอแนะหรือปรับปรุงแก้ไขในกรณีเร่งด่วนที่อาจเกิดความเสียหายต่อองค์การสุรา หรือเพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งต่อฝ่ายบริหารแต่ละระดับที่เกี่ยวข้องให้รายงานด้วยวาจาก่อนในเบื้องต้น

3. การรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้อำนวยการองค์การสุรา และผู้บริหารของหน่วยรับตรวจต้องมีความถูกต้อง ครบถ้วนและควรดำเนินการจัดทำและนำเสนออย่างทันเวลา โดยกำหนดภายใน 7 วันทำการ หลังจากประชุมปิดการตรวจสอบได้รับการรับรองเรียบร้อยแล้ว

4. ในกรณีที่ฝ่ายตรวจสอบภายในพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีการปฏิบัติงาน ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสุรา ให้รายงานพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจสอบทราบ เพื่อแจ้งต่อผู้อำนวยการองค์การสุราต่อไป

ในกรณีที่ฝ่ายตรวจสอบภายในพบหรือมีข้อสงสัยว่ามีรายงานหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลการดำเนินงานขององค์การสุราอย่างร้ายแรง การขัดแย้งทางผลประโยชน์ การทุจริต หรือมีการรายงานผิดปกติหรือความบกพร่องที่สำคัญในระบบการควบคุมภายใน ให้รายงานพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการตรวจสอบ และผู้อำนวยการองค์การสุราทันที เพื่อพิจารณาเสนอคณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสุราต่อไป

1. หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในต้องรายงานต่อผู้อำนวยการองค์การสุรา และคณะกรรมการตรวจสอบ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ อำนาจ ความรับผิดชอบ สำหรับผลการดำเนินงาน ความเพียงพอ และเหมาะสมของทรัพยากรของฝ่ายตรวจสอบภายในให้รายงานอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง รวมทั้งประเด็นที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำกับดูแล ความเสี่ยง การควบคุมภายใน และประเด็นอื่นที่สำคัญที่ผู้อำนวยการองค์การสุรา หรือคณะกรรมการตรวจสอบร้องขอให้รายงานเป็นรายไตรมาส

2. หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในต้องหารือกับผู้อำนวยการองค์การสุรา และคณะกรรมการตรวจสอบตามความเหมาะสมก่อนนำเสนอรายงานต่อหน่วยงานภายนอก ได้แก่ กระทรวงการคลัง สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

สิทธิ

หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในมีสิทธิ ดังนี้

1. ได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานในการเข้าถึงข้อมูล ทรัพย์สิน และบุคลากรอย่างเต็มที่ทุกด้าน รวมถึงสารสนเทศพร้อมทั้งได้รับความร่วมมือในการสอบถามและชี้แจงเรื่องที่ตรวจสอบในการปฏิบัติงานตามความรับผิดชอบอย่างเต็มที่

2. ติดต่อสื่อสารกับคณะกรรมการตรวจสอบ ได้อย่างเต็มที่และเป็นอิสระ

3. จัดสรรทรัพยากร กำหนดความถี่ในการปฏิบัติงาน เลือกกิจกรรมหรือประเด็น กำหนดขอบเขตการตรวจสอบ การใช้เทคนิคการตรวจสอบตามความเหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การตรวจสอบที่กำหนดไว้

4. ได้รับการสนับสนุนเกี่ยวกับบุคลากรในองค์การสุราเพื่อการปฏิบัติงานตรวจสอบและบริการอื่นทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร เพื่อสนับสนุนงานตรวจสอบภายในให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายในไม่มีสิทธิ ดังนี้

1. ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานใด ๆ นอกเหนืองานตรวจสอบภายในในองค์การสุรา

2. จัดทำหรืออนุมัติรายการทางบัญชี

3. ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานอื่นที่ไม่ได้อยู่ในฝ่ายตรวจสอบภายใน ยกเว้นพนักงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นส่วนหนึ่งในการปฏิบัติงานตรวจสอบหรือเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน

เว้นแต่ ผู้อำนวยการองค์การสุรา และคณะกรรมการตรวจสอบ จะพิจารณาสั่งการให้ผู้ตรวจสอบภายในปฏิบัติงานอื่นได้ตามควรแก่กรณี โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ที่องค์การสุราจะได้รับและผลกระทบต่อความเป็นอิสระและเที่ยงธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

คุณสมบัติและการแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดของฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายใน

การพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดของฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้ตรวจสอบภายใน พิจารณาจากความรู้ ทักษะทางอาชีพ และประสบการณ์ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีคุณวุฒิขั้นตํ่าระดับปริญญาตรี
2. มีความรู้ ทักษะ และความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
3. มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การสุรา
4. มีความรู้ในการปฏิบัติงานในองค์การสุรา การประเมินความเสี่ยง และการควบคุมภายใน

ความสัมพันธ์กับคณะกรรมการตรวจสอบ

1. ฝ่ายตรวจสอบภายในจัดทำและเสนอแผนการตรวจสอบประจำปีต่อผู้อำนวยการองค์การสุราก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาอนุมัติภายในเดือนสุดท้ายของปีงบประมาณ

ในกรณีที่ฝ่ายตรวจสอบภายในวางแผนการตรวจสอบที่มีระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปให้นำมาใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติแผนการตรวจสอบประจำปีด้วย

2. ฝ่ายตรวจสอบภายในจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายในเป็นลายลักษณ์อักษรที่มีความสอดคล้องกับกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งหาหรือความต้องการ ความคาดหวัง รวมถึงพันธกิจของฝ่ายตรวจสอบภายในกับผู้อำนวยการองค์การสุรา เพื่อนำความเห็นมาจัดทำร่างกฎบัตรการตรวจสอบภายในและเสนอผู้อำนวยการองค์การสุราก่อนเสนอคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและเผยแพร่ให้หน่วยรับตรวจทราบ รวมทั้งมีการสอบถามความเหมาะสมของกฎบัตรอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

3. ให้ข้อเสนอแนะการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในต่อคณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสุรา ทั้งนี้ อาจกำหนดให้ผู้อำนวยการองค์การสุรามีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยก็ได้

4. กรณีที่หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในมีความเห็นว่าความเสี่ยงที่เหลือยู่ที่ฝ่ายบริหารยอมรับอาจไม่อยู่ในระดับที่องค์การสุรายอมรับได้ให้หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในหารือกับผู้อำนวยการองค์การสุรา หากยังไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้นำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบหาข้อยุติ

5. หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในต้องยืนยันต่อคณะกรรมการตรวจสอบถึงความเป็นอิสระของการปฏิบัติงานตรวจสอบ

6. หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในควรได้รับสิทธิในการเข้าพบผู้บริหารสูงสุดและคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อหารือประเด็นต่าง ๆ ได้โดยตรงและไม่มีข้อจำกัดตามความเหมาะสม

7. ในกรณีมีความจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญร่วมปฏิบัติงานตรวจสอบ ให้เสนอขอบเขตและรายละเอียดของงาน คุณสมบัติของผู้รับจ้าง ระยะเวลาดำเนินการ และผลที่คาดหวังจากผู้รับจ้าง รวมทั้งข้อเสนอโครงการของผู้รับจ้าง ให้ผู้อำนวยการองค์การสุราพิจารณาอนุมัติให้ว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญต่อไป

8. หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในในฐานะเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบต้องเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการตรวจสอบทุกครั้ง ยกเว้นคณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่าหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในไม่ควรเข้าร่วมประชุมเฉพาะวาระการประชุม และให้บันทึกเหตุผลการไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าร่วมประชุมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ในรายงานการประชุม

9. กรณีที่มีบุคคลภายนอกองค์กรเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในและหรือให้บริการอื่นพร้อมกันไปด้วย หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในต้องนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาอนุมัติว่ามีผลกระทบต่อความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรมหรือไม่ หากพิจารณาให้บุคคลภายนอกที่ปฏิบัติงานหลายประเภทมาปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ให้บุคคลนั้นเปิดเผยรายละเอียดของการปฏิบัติงานนั้นเป็นลายลักษณ์อักษร

ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร

1. ฝ่ายตรวจสอบภายในต้องจัดให้มีการหารือและวางแผนการตรวจสอบร่วมกับผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการตรวจสอบ เพื่อให้การตรวจสอบภายในครอบคลุมประเด็นที่มีความเสี่ยงสูงในทุกกิจกรรม

2. ฝ่ายตรวจสอบภายในต้องนำเสนอแผนการตรวจสอบเชิงกลยุทธ์ แผนการตรวจสอบประจำปี แผนบริหารและทรัพยากร แผนงบประมาณประจำปี และกฎบัตรงานตรวจสอบภายใน ต่อผู้อำนวยการองค์การสุราเพื่อให้เห็นชอบก่อนนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบเพื่ออนุมัติ

3. ในการบริหารทั่วไปของฝ่ายตรวจสอบภายใน ให้ฝ่ายตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการองค์การสุรา เว้นแต่การแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน เลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอคณะกรรมการบริหารกิจการขององค์การสุราเพื่อพิจารณา โดยให้ผู้อำนวยการองค์การสุราเสนอความคิดเห็นประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ ผู้อำนวยการองค์การสุราจะแต่งตั้งให้ผู้ตรวจสอบภายในไปรักษาการตำแหน่งอื่นหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นในขณะเดียวกันไม่ได้

ความสัมพันธ์กับผู้สอบบัญชีและองค์กรกำกับดูแลอื่น

1. ประสานงานกับผู้สอบบัญชีเพื่อให้สามารถเข้าใจแผนงานและกำหนดขอบเขตการตรวจสอบภายในที่เป็นประโยชน์ร่วมกันต่อองค์การสุรา

2. มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สมาคมผู้ตรวจสอบภายในแห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี รวมถึงองค์กรกำกับดูแลอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

3. หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน ต้องกำหนดแนวทางในการขอผลการตรวจสอบจากการปฏิบัติงานตรวจสอบขององค์กรกำกับดูแลอื่น เพื่อช่วยในการกำหนดและพิจารณาประเด็นที่มีสาระสำคัญที่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้นรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบ

การเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์

คำนิยาม ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ “Conflict of Interest” หมายถึง ความสัมพันธ์ใด ๆ เช่น ความสัมพันธ์ทางครอบครัว การใช้ข้อมูลภายในต่อบุคคลอื่น ทำให้เกิดความไม่โปร่งใสไม่เป็นธรรม รวมถึงการรับของขวัญของกำนัล ฯลฯ ที่ทำให้องค์การสุราไม่ได้ประโยชน์สูงสุดที่พึงได้รับ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์นี้อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความลำเอียง และไม่สามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ได้อย่างเที่ยงธรรม

หากผู้ตรวจสอบภายในมีบุคคลในครอบครัว เช่น บิดา มารดา สามี ภรรยา บุตร พี่ น้อง และญาติ ที่เป็นพนักงานองค์การสุรา ให้จัดทำรายงานเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์เป็นลายลักษณ์อักษรทุกครั้งก่อนการเข้าตรวจสอบต่อหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปด้วยความเที่ยงธรรม รวมทั้งผู้ตรวจสอบภายในต้องไม่ตรวจสอบงานที่ตนเคยทำหน้าที่บริหารหรือปฏิบัติงานภายในระยะเวลา 1 ปี ก่อนการตรวจสอบ

การเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์มีรายละเอียด ประกอบด้วย

1. หากความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมอาจถูกกระทบทั้งโดยข้อเท็จจริงหรือโดยพฤติกรรมที่ปรากฏ ผู้ตรวจสอบภายในต้องเปิดเผยรายละเอียดของผลกระทบต่อหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน และรายงานต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการตรวจสอบ ผู้อำนวยการองค์การสุรา ผู้บริหารหน่วยรับตรวจที่เกี่ยวข้องที่เป็นผู้รับรายงาน เป็นต้น ลักษณะของการเปิดเผยนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของผลกระทบ หากผู้ตรวจสอบภายในคิดว่าอาจมีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเที่ยงธรรมในการนำเสนอคำแนะนำ จะต้องเปิดเผยรายละเอียดต่อผู้ที่ได้รับคำแนะนำก่อนที่จะดำเนินการปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำหรือก่อนเริ่มโครงการหรือการสอบทาน

2. ผู้ตรวจสอบภายในแต่ละคนจะต้องเปิดเผยความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมีขึ้น จากการปฏิบัติงานตรวจสอบต่อหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นจากการ

เคยเป็นผู้บริหารในกิจกรรมที่ตนได้รับมอบหมายให้ไปทำการตรวจสอบและความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้บริหารกิจกรรมนั้น

การประกันและการปรับปรุงคุณภาพการตรวจสอบภายใน

ฝ่ายตรวจสอบภายในกำหนดให้มีกิจกรรมการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่องและเป็นไปตามประกาศกรมบัญชีกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน : การประเมินภายในองค์กร และภายนอกองค์กร ดังต่อไปนี้

ภายในองค์กร :

1. จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายในโดยหน่วยรับตรวจทุกครั้งภายหลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติงานตรวจสอบ
2. จัดให้ผู้ตรวจสอบภายในประเมินตนเองเป็นรายบุคคล
3. จัดให้หน่วยตรวจสอบภายในมีการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ที่สอดคล้องกับเกณฑ์ SE-AM โดยมีความถี่อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้งและสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การประเมินการประกันคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายใน : การประเมินภายในองค์กรของกรมบัญชีกลางตามระยะเวลาที่กำหนด

ภายนอกองค์กร :

หน่วยตรวจสอบภายในได้รับการประเมิน หรือ เคยได้รับการประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในจากบุคคลภายนอก อย่างน้อยทุก 3-5 ปี โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและมีความเป็นอิสระ โดยที่รายงานการประเมินผลต้องสอดคล้องกับมาตรฐาน การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในในระดับสากล และ/หรือ มาตรฐานการประเมินตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายใน

จรรยาบรรณ หมายถึง หลักความประพฤติอันเหมาะสมแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพที่กลุ่มบุคคลแต่ละสาขาวิชาชีพประมวลขึ้นไว้เป็นหลัก เพื่อให้สมาชิกในสาขาวิชาชีพนั้น ยึดถือปฏิบัติเพื่อรักษาชื่อเสียงและส่งเสริมเกียรติคุณของสาขาวิชาชีพของตน

หลักจรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบภายในที่พึงปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. ความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity)

ผู้ตรวจสอบภายในทุกคนต้องแสดงความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานทุกเรื่องที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งความซื่อสัตย์ของผู้ตรวจสอบภายในสร้างความไว้วางใจและทำให้วิจารณ์งานของผู้ตรวจสอบภายในเป็นที่น่าเชื่อถือ

แนวทางปฏิบัติ

1. ปฏิบัติหน้าที่ของตนด้วยความซื่อสัตย์ ขยันหมั่นเพียรและมีสำนึกรับผิดชอบ
2. ปฏิบัติตามกฎหมายและเปิดเผยข้อมูลตามที่กฎหมายและวิชาชีพกำหนด
3. ไม่มีส่วนร่วมโดยเจตนาในกิจกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย หรือการกระทำที่อาจเสื่อมเสียต่อวิชาชีพการตรวจสอบภายในหรือองค์การสุรา แครพและสนับสนุนวัตถุประสงค์ที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักจริยธรรมขององค์การสุรา

2. ความเที่ยงธรรม (Objectivity)

ผู้ตรวจสอบภายในจะแสดงความเที่ยงธรรมเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ในการรวบรวม ประเมิน และสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือกระบวนการที่ตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในจะประเมินสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นกลาง ไม่ลำเอียงและไม่ปล่อยให้อคติหรือบุคคลอื่นมีอิทธิพลเหนือการประเมิน

แนวทางปฏิบัติ

1. ไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือความสัมพันธ์ ที่บั่นทอนหรืออาจบั่นทอนการประเมินอย่างเป็นกลาง ไม่ลำเอียง ทั้งนี้ รวมไปถึงการกระทำหรือความสัมพันธ์ที่ขัดต่อผลประโยชน์ขององค์การสุราด้วย
2. ไม่รับสิ่งตอบแทนใด ๆ ที่บั่นทอนหรืออาจบั่นทอนวิจารณญาณของผู้ประกอบวิชาชีพ
3. เปิดเผยความจริงทั้งหมดที่ทราบ ซึ่งหากละเว้นไม่เปิดเผยแล้วอาจทำให้รายงานผลการตรวจสอบบิดเบือนไป

3. การรักษาความลับ (Confidentiality)

ผู้ตรวจสอบภายในต้องเคารพคุณค่าและสิทธิของผู้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ได้รับและไม่เปิดเผยข้อมูลโดยปราศจากอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสม เว้นแต่เมื่อกฎหมายหรือวิชาชีพกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

แนวทางปฏิบัติ

1. รอบคอบในการใช้และปกป้องข้อมูลที่ได้มาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่
2. ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้มาเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว หรือเพื่อการใดที่ขัดต่อกฎหมายหรือขัดต่อวัตถุประสงค์และหลักจริยธรรมขององค์การสุรา

4. ความสามารถในหน้าที่ (Competency)

ผู้ตรวจสอบภายในควรใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบภายในไม่ควรยอมรับหรือปฏิบัติงานที่ตนเองไม่มีความรู้ ความสามารถ ยกเว้นจะได้รับคำแนะนำหรือได้รับการสนับสนุนให้มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

แนวทางปฏิบัติ

1. ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนงานที่ตนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์
2. ปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน (International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing)
3. พัฒนาความชำนาญ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของบริการอย่างต่อเนื่อง

หน่วยรับตรวจ

หน่วยรับตรวจ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

1. อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจสอบภายใน
2. จัดเตรียมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วน สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะตรวจสอบได้
3. จัดทำบัญชีและจัดเก็บเอกสารประกอบการบัญชีพร้อมที่จะให้ผู้ตรวจสอบภายในตรวจสอบได้
4. จัดให้มีระบบการจัดเก็บเอกสารในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและครบถ้วน
5. ชี้แจงและตอบข้อซักถามต่าง ๆ พร้อมทั้งหาข้อมูลเพิ่มเติมให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน
6. ปฏิบัติตามข้อทักท้วง และข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้อำนวยการองค์การสุราสั่งให้ปฏิบัติ

กรณีที่เจ้าหน้าที่ของหน่วยรับตรวจกระทำการโดยจงใจไม่ปฏิบัติ หรือละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่งให้ผู้ตรวจสอบภายในรายงานผู้อำนวยการองค์การสุราพิจารณาสั่งการตามควรแก่กรณี

มาตรฐานการปฏิบัติงาน

การปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายในองค์การสุรา ให้ใช้คู่มือการปฏิบัติงานการตรวจสอบภายในของรัฐวิสาหกิจ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง ที่ได้จัดทำขึ้นเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเป็นบรรทัดฐานเดียวกัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากลการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบภายใน

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2567

(นางสาวบุญลัดดา เชื้อแก้ว)
หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

(นายสัญญา ชาสสมบัติ)
ผู้อำนวยการองค์การสุรา

(นายจักรี สงวนสุข)
ประธานกรรมการตรวจสอบ